HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

2 martie 2017 [1]

„Trimitere preliminară — Mediu — Directiva 2009/28/CE — Articolul 2 al doilea paragraf litera (a) — Energie din surse regenerabile — Energie hidroelectrică — Noțiune — Energie produsă într-o centrală hidroelectrică de mici dimensiuni situată la locul de evacuare a apelor reziduale provenite de la o altă întreprindere”

În cauza C-4/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział Cywilny (Curtea de Apel din Varșovia, Secția civilă, Polonia), prin decizia din 1 octombrie 2015, primită de Curte la 4 ianuarie 2016, în procedura

J. D.

împotriva

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul M. Ilešič, președinte de cameră, doamna A. Prechal, domnul A. Rosas, doamna C. Toader și domnul E. Jarašiūnas (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru J. D., de T. Gałecki, radca prawny;

— pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;

— pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de P. Garofoli, avvocato dello Stato;

— pentru Comisia Europeană, de K. Talabér-Ritz și de K. Herrmann, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 noiembrie 2016,

1 — Limba de procedură: polona.

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE (JO 2009, L 140, p. 16).

2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unui litigiu între J. D., pe de o parte, și Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (președintele Oficiului de Reglementare în domeniul Energiei, Polonia), pe de altă parte, cu privire la refuzul acestuia din urmă de a acorda J. D. prelungirea unei concesiuni de producție de energie electrică într-o centrală hidroelectrică de mici dimensiuni situată la locul de evacuare a apelor reziduare provenite de la o altă întreprindere.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2009/28

3 Considerentele (1) și (30) ale Directivei 2009/28 au următorul cuprins:

„(1) Controlul consumului de energie în Europa și intensificarea utilizării energiei din surse regenerabile, împreună cu economiile de energie și creșterea eficienței energetice, constituie componente importante ale pachetului de măsuri necesare pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră […] De asemenea, acești factori joacă un rol important în promovarea siguranței în aprovizionarea cu energie, promovarea dezvoltării tehnologice și a inovației și oferirea unor oportunități de ocupare a forței de muncă și de dezvoltare regională […]

[…]

(30) Pentru a calcula contribuția energiei hidroelectrice și a energiei eoliene în sensul prezentei directive, efectele variației climatice ar trebui atenuate prin utilizarea unei formule de normalizare. Mai mult, energia electrică produsă în centrale de acumulare prin pompare din apa pompată anterior în sens ascendent nu ar trebui considerată energie electrică produsă din surse regenerabile de energie.”

4 Articolul 1 din această directivă, care stabilește obiectul și domeniul de aplicare al acesteia, prevede:

„Prezenta directivă stabilește un cadru comun pentru promovarea energiei din surse regenerabile. Aceasta stabilește obiective naționale obligatorii privind ponderea globală a energiei din surse regenerabile în cadrul consumului final brut de energie […]”

5 Articolul 2 din directiva menționată, care conține definiții, prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică definițiile din Directiva 2003/54/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de abrogare a Directivei 96/92/CE (JO L 176, p. 37, Ediție specială, 12/vol. 2, p. 61)].

De asemenea, se aplică definițiile următoare:

(a) «energie din surse regenerabile» înseamnă energie din surse regenerabile nefosile, respectiv eoliană, solară, aerotermală, geotermală, hidrotermală și energia oceanelor, energia hidroelectrică, biomasă, gaz de fermentare a deșeurilor, gaz provenit din instalațiile de epurare a apelor uzate și biogaz;

[…]”

6 Articolul 3 din Directiva 2009/28 este intitulat „Obiective naționale globale obligatorii și măsuri privind utilizarea energiei din surse regenerabile”. În temeiul alineatului (1) al acestui articol, fiecare stat membru se asigură că ponderea energiei obținută din surse regenerabile, calculată în conformitate cu articolele 5-11 din această directivă, în cadrul consumului final brut de energie în 2020 reprezintă cel puțin obiectivul său național, astfel cum a fost stabilit în a treia coloană din partea A din anexa I la directiva menționată.

7 Articolul 5 din aceeași directivă, intitulat „Calcularea ponderii energiei din surse regenerabile”, prevede:

„(1) Consumul final brut de energie din surse regenerabile în fiecare stat membru se calculează ca suma următoarelor:

(a) consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile de energie;

[…]

(3) În sensul alineatului (1) litera (a), consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile de energie se calculează ca fiind cantitatea de energie electrică produsă într-un stat membru din surse regenerabile de energie, excluzând producția de energie electrică în centralele cu acumulare prin pompaj din apă pompată anterior într-un rezervor superior..

[…]

Energia electrică generată de energia hidroelectrică și eoliană se ia în considerare în conformitate cu formulele de normalizare prevăzute în anexa II.

[…]

(7) Metodologia și definițiile utilizate la calcularea ponderii energiei din surse regenerabile sunt cele din Regulamentul (CE) nr. 1099/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008 privind statisticile în domeniul energiei [(JO 2008, L 304, p. 1)].

[…]”

8 Din formula de normalizare pentru calculul energiei electrice generate de energia hidroelectrică prevăzută în anexa II la Directiva 2009/28 reiese că cantitatea standardizată de energie electrică generată într-un an de toate centralele hidroelectrice dintr-un stat membru se stabilește printre altele luând în considerare cantitatea de energie electrică generată efectiv de către toate centralele hidroelectrice din statul membru respectiv, excluzând producția de energie electrică din unitățile de stocare cu pompe pe bază de apă pompată anterior în sens ascendent.

Directiva 2003/54

9 Directiva 2003/54 a fost abrogată prin Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE (JO 2009, L 211, p. 55). Potrivit articolului 48 din Directiva 2009/72, această abrogare a produs efecte de la 3 martie 2011, iar trimiterile la directiva abrogată se interpretează ca trimiteri la Directiva 2009/72.

10 Articolul 2 punctul 30 din Directiva 2003/54 definea „surse[le] de energie regenerabilă” ca fiind „surse de energie nefosile regenerabile (energie eoliană, solară, geotermală, a valurilor, a mareelor, hidroenergie, biomasă, gaze provenite din descompunerea deșeurilor, gaze provenite de la instalațiile de tratare a apelor uzate și biogaz)”. Această definiție a fost reluată în mod identic la articolul 2 punctul 30 din Directiva 2009/72.

Regulamentul nr. 1099/2008

11 Anexa B la Regulamentul nr. 1099/2008 are în special ca obiect precizarea domeniului de aplicare al colectării anuale a statisticilor în domeniul energiei. Intitulată „Energii regenerabile și energie obținută din deșeuri”, colectarea datelor acoperă, potrivit punctului 5.1.1. din această anexă, „[e]nergia hidroelectrică”, definită după cum urmează:

„Energia potențială și cinetică a apei transformată în energie electrică în hidrocentrale. Acumularea prin pompare trebuie inclusă. […]”

12 Această anexă B a fost modificată printre altele prin Regulamentul nr. 147/2013 al Comisiei din 13 februarie 2013 (JO 2013, L 50, p. 1), însă definiția energiei hidroelectrice a rămas neschimbată.

Dreptul polonez

13 Ustawa prawo energetyczne (Legea privind energia) din 10 aprilie 1997, în versiunea aplicabilă litigiului principal (Dz. U. din 2012, poziția 1059) (denumită în continuare „Legea privind energia”), prevede la articolul 3:

„Noțiunile utilizate în prezenta lege au următorul înțeles:

[…]

20) sursă de energie regenerabilă: o sursă în cazul căreia în cursul procesului de prelucrare se exploatează următorul tip de energie: energie eoliană, solară, aerotermală, geotermală sau hidrotermală, energie generată de valuri, de curenți marini, de maree, din curgerea apelor fluviale, precum și din biomasă, din biogazul rezultat din depozite de gunoi și din biogazul rezultat în urma proceselor de evacuare și de purificare a apelor reziduale ori din descompunerea reziduurilor de plante și de animale;

[…]”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

14 J. D. este o întreprindere care își desfășoară activitatea în domeniul producției de energie electrică. Pentru perioada 20 noiembrie 2004-20 noiembrie 2014, aceasta a beneficiat de o concesiune care o autoriza să desfășoare o activitate de producție de energie electrică din surse de energie regenerabile

în două centrale pe biogaz de mici dimensiuni și într-o centrală hidroelectrică de mici dimensiuni, aceasta din urmă fiind situată la locul de evacuare a apelor reziduale (ape industriale uzate) provenite de la o altă întreprindere a cărei activitate nu are legătură cu producția de energie electrică.

15 La 5 martie 2013, J. D. a solicitat prelungirea acestei concesiuni pentru o nouă perioadă. Printr-o decizie din 6 noiembrie 2013, președintele Oficiului de Reglementare în domeniul Energiei a respins această cerere de prelungire în măsura în care privea centrala hidroelectrică de mici dimensiuni, pentru motivul că pot fi considerate ca fiind producătoare de energie din surse regenerabile de energie numai centralele hidroelectrice care utilizează energia generată de valuri, de curenți marini și de maree, precum și de căderea apelor fluviale.

16 J. D. a formulat o acțiune împotriva acestei decizii la Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Tribunalul Regional din Varșovia –Tribunalul pentru Protecția Concurenței și a Consumatorului, Polonia), care a respins această acțiune printr-o hotărâre din 5 noiembrie 2014. Potrivit acestei instanțe, din definiția surselor regenerabile de energie care figurează la articolul 3 punctul 20 din Legea privind energia rezultă că energia electrică produsă într-o centrală hidroelectrică, care nu este o centrală de acumulare prin pompare, situată la locul de evacuare a apelor reziduale provenite de la o altă întreprindere, nu poate fi considerată ca fiind produsă dintr-o sursă regenerabilă de energie.

17 J. D. a formulat apel împotriva acestei hotărâri la Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział Cywilny (Curtea de Apel din Varșovia, Secția civilă, Polonia). În fața acestei din urmă instanțe, J. D. arată în esență că modul în care a fost prelevată apa de către cealaltă întreprindere nu este pertinent în speță și că articolul 3 punctul 20 din Legea privind energia este contrar articolului 2 al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2009/28 coroborat cu considerentul (30) și cu articolul 5 alineatul (3) din această directivă, în măsura în care face referire mai degrabă la „energia cursului apelor fluviale” decât la noțiunea mai largă „energie hidroelectrică” utilizată de această directivă.

18 Instanța de trimitere ridică problema dacă energia hidroelectrică, în calitate de energie produsă dintr-o sursă regenerabilă, include energia produsă prin utilizarea fluxului gravitațional al unor cursuri de apă artificiale în cazul în care, pe de o parte, această apă a fost acumulată de o altă întreprindere, în scopuri proprii, prin recurgerea la un alt tip de energie, și, pe de altă parte, centrala hidroelectrică în cauză nu este o centrală de acumulare prin pompare, nici o centrală electrică pe firul apei cu funcție de pompare. Aceasta subliniază în special că Directivele 2009/28 și 2003/54 nu definesc noțiunea de energie hidroelectrică și că dispozițiile dreptului național în vigoare la momentul adoptării deciziei în litigiu vizau doar energia produsă prin căderea apelor fluviale naturale.

19 În aceste condiții, Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział Cywilny (Curtea de Apel din Varșovia, Secția civilă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Noțiunea de energie hidroelectrică ca energie din surse regenerabile, utilizată la articolul 2 [al doilea paragraf] litera (a) din Directiva [2009/28] coroborat cu articolul 5 alineatul (3) din aceeași directivă și cu considerentul (30) al acesteia, trebuie interpretată în sensul că include în mod exclusiv energia produsă de o centrală hidroelectrică prin utilizarea căderii apelor interioare de suprafață, inclusiv căderea apelor fluviale, sau cuprinde și energia produsă într-o centrală hidroelectrică (care nu este o centrală cu acumulare prin pompare și nici o centrală electrică pe firul apei cu funcție de pompare) situată la locul de evacuare a apelor reziduale provenite de la o altă întreprindere?”

Cu privire la întrebarea preliminară

20 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă noțiunea „energie din surse regenerabile”, care figurează la articolul 2 al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2009/28, trebuie interpretată în sensul că include energia generată de o centrală

hidroelectrică de mici dimensiuni, care nu este o centrală de acumulare prin pompare, nici o centrală electrică pe firul apei cu funcție de pompare, situată la locul de evacuare a apelor reziduale provenite de la o altă întreprindere care a prelevat apa anterior în scopuri proprii.

21 Potrivit articolului 2 al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2009/28, noțiunea „energie din surse regenerabile” vizează „energi[a] din surse regenerabile nefosile, respectiv: [printre altele] energia hidroelectrică […]”.

22 Deși din textul acestei definiții rezultă că energia electrică produsă din energia hidraulică sau energia hidroelectrică este o energie din surse regenerabile, se impune, cu toate acestea, constatarea că, în lipsa unei precizări în această privință, doar acest text nu permite să se determine dacă noțiunea de energie hidroelectrică, în sensul articolului 2 al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2009/28, vizează doar energia electrică produsă din energia hidraulică furnizată de un curs de apă natural sau dacă include de asemenea pe cea produsă din energia hidraulică furnizată de un curs de apă artificial și, eventual, în ce condiții.

23 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, rezultă atât din cerința aplicării uniforme a dreptului Uniunii, cât și din cea a principiului egalității că termenii unei dispoziții de drept al Uniunii care nu conține nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul său de aplicare trebuie, în mod normal, să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă (Hotărârea din 21 decembrie 2011, Ziolkowski și Szeja, C-424/10 și C-425/10, EU:C:2011:866, punctul 32, precum și jurisprudența citată).

24 În această privință, trebuie să se constate că Directiva 2009/28 nu efectuează o trimitere la legislațiile naționale în ceea ce privește semnificația termenilor „energie hidroelectrică” în măsura în care vizează o energie produsă din surse regenerabile, în sensul acestei directive. De aici rezultă că acești termeni trebuie considerați, în vederea aplicării directivei menționate, ca fiind o noțiune autonomă a dreptului Uniunii, care trebuie interpretată uniform pe teritoriul tuturor statelor membre.

25 În această privință, trebuie amintit că determinarea semnificației și a sferei de aplicare a termenilor pentru care dreptul Uniunii nu oferă nicio definiție trebuie realizată printre altele luând în considerare contextul în care sunt utilizați și obiectivele urmărite de reglementarea din care fac parte (Hotărârea din 21 decembrie 2011, Ziolkowski și Szeja, C-424/10 și C-425/10, EU:C:2011:866, punctul 34, precum și jurisprudența citată).

26 În ceea ce privește contextul în care sunt utilizați termenii în cauză, trebuie subliniat că, deși articolul 2 primul paragraf din Directiva 2009/28 precizează că, în scopul acesteia, se aplică definițiile din Directiva 2003/54, în prezent înlocuită de Directiva 2009/72, și deși aceasta din urmă furnizează, la articolul 2 punctul 30, o definiție a surselor de energie regenerabile care corespunde în esență celei care figurează la articolul 2 al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2009/28, nici Directiva 2009/72 nu explică ce trebuie să se înțeleagă prin energie hidroelectrică din surse regenerabile.

27 Cu toate acestea, pe de o parte, articolul 5 alineatul (7) din Directiva 2009/28 prevede că definițiile utilizate la calcularea ponderii energiei din surse regenerabile sunt cele prevăzute în Regulamentul nr. 1099/2008. Or, la punctul 5.1.1 din anexa B la acesta, energia hidroelectrică este definită ca fiind „[e]nergia potențială și cinetică a apei transformată în energie electrică în hidrocentrale”, această definiție precizând că „[a]cumularea prin pompare trebuie inclusă”.

28 Pe de altă parte, din articolul 5 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) primul paragraf din Directiva 2009/28 reiese că, în scopul calculării consumului final brut de energie din surse regenerabile într-un anumit stat membru, se ia în considerare, în ceea ce privește consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile de energie, „cantitatea de energie electrică produsă [în acest] stat membru din surse regenerabile de energie, excluzând producția de energie electrică în centralele cu acumulare prin pompaj din apă pompată anterior într-un rezervor superior”.

29 În mod similar, acest articol 5 alineatul (3) precizează, la al treilea paragraf, că energia electrică generată de energia hidroelectrică se ia în considerare în conformitate cu formula de normalizare prevăzută în anexa II la aceeași directivă. Potrivit acestei formule, cantitatea standardizată de energie electrică generată de toate centralele hidroelectrice dintr-un stat membru în cursul unui an se determină excluzând producția de energie electrică din unitățile de stocare cu pompe pe bază de apă pompată anterior în sens ascendent.

30 În acest sens, considerentul (30) al Directivei 2009/28 precizează de asemenea că energia electrică produsă în centrale de acumulare prin pompare din apa pompată anterior în sens ascendent nu ar trebui considerată energie electrică produsă din surse regenerabile de energie.

31 După cum a arătat în esență avocatul general la punctele 36-38 din concluzii, din aceste elemente rezultă că constituie o energie din surse regenerabile, în sensul articolului 2 al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2009/28, orice energie hidroelectrică, indiferent că este generată de energia hidraulică furnizată de un curs de apă natural sau că este generată de energia hidraulică furnizată de un curs de apă artificial, cu excepția energiei electrice generate în centrale de acumulare prin pompare din apă pompată anterior în sens ascendent.

32 Această interpretare este confirmată de obiectivele urmărite de Directiva 2009/28. Astfel, din articolul 1 din aceasta din urmă rezultă că aceasta urmărește să promoveze energia din surse regenerabile și, potrivit considerentului (1), intensificarea utilizării energiei din surse regenerabile constituie o componentă importantă a pachetului de măsuri necesare pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și joacă un rol în promovarea siguranței în aprovizionarea cu energie, promovarea dezvoltării tehnologice și a inovației și oferirea unor oportunități de ocupare a forței de muncă și de dezvoltare regională. În acest scop, articolul 3 alineatul (1) din această directivă prevede că fiecare stat membru se asigură că ponderea energiei obținută din surse regenerabile în cadrul consumului final brut de energie în 2020 reprezintă cel puțin obiectivul său care îi este stabilit în partea A din anexa I la directiva menționată.

33 Or, excluderea din noțiunea de energie hidroelectrică din surse regenerabile, în sensul Directivei 2009/28, a ansamblului energiei electrice generate de energia hidroelectrică furnizată de cursuri de apă artificiale, pentru simplul motiv că este vorba despre cursuri de apă de această natură, după cum sugerează în esență guvernul polonez, ar fi nu numai contrară voinței legiuitorului Uniunii, astfel cum s-a arătat la punctele 26-31 din prezenta hotărâre, ci, și, de asemenea, ar fi contrară realizării acestor obiective.

34 Astfel, simpla împrejurare că se generează energie electrică din energie hidraulică furnizată de un curs de apă artificial nu implică o lipsă a contribuției la realizarea obiectivelor menționate la punctul 32 din prezenta hotărâre și în special la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

35 Mai mult, o excludere generală, precum cea sugerată la punctul 33 din prezenta hotărâre, întrucât ar avea drept consecință descurajarea oricărei generări de energie electrică din energia hidroelectrică furnizată de un curs de apă artificial, chiar dacă acest curs de apă artificial există datorită prezenței, în amonte, a unei activități productive, independent de orice exploatare în aval a apelor reziduale ale acesteia pentru a genera energie electrică, și chiar în cazul în care această generare de energie electrică se efectuează fără a recurge la o centrală cu acumulare prin pompare, ar putea reduce cantitatea de energie hidroelectrică susceptibilă de a beneficia de măsurile de promovare a energiei din surse regenerabile pe care statele membre trebuie să le instituie, în aplicarea Directivei 2009/28, și ar aduce, astfel, atingere deplinei realizări a acestor obiective.

36 Pentru a evita orice risc de eludare, este important însă ca activitatea desfășurată în amonte, care generează acest curs de apă artificial, să nu aibă drept unic obiectiv crearea cursului de apă respectiv pentru exploatarea acestuia în aval pentru a genera energie electrică. Astfel, printre altele nu ar intra

sub incidența noțiunii de energie electrică din surse regenerabile, în sensul Directivei 2009/28, energia electrică generată din energia hidraulică furnizată de un curs de apă artificial în cazul în care acesta din urmă a fost creat în amonte prin pompare cu unicul scop de a produce această energie electrică în aval.

37 În speță, din decizia de trimitere reiese că centrala hidroelectrică de mici dimensiuni în discuție în litigiul principal nu este nici o centrală cu acumulare prin pompare, nici o centrală electrică pe firul apei cu funcție de pompare și, prin urmare, aceasta nu intră sub incidența noțiunii „unitățile de stocare cu pompe pe bază de apă pompată anterior în sens ascendent”, în sensul Directivei 2009/28, și că, în plus, cursul de apă artificial pe care aceasta îl exploatează este constituit din apa evacuată de o întreprindere terță, care a prelevat-o pentru propriile activități, aspect a cărui verificare este însă de competența instanței de trimitere.

38 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că noțiunea „energie din surse regenerabile”, care figurează la articolul 2 al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2009/28, trebuie interpretată în sensul că include energia generată de o centrală hidroelectrică de mici dimensiuni, care nu este nici o centrală de acumulare prin pompare, nici o centrală electrică pe firul apei cu funcție de pompare, situată la locul de evacuare a apelor reziduale provenite de la o altă întreprindere care a prelevat apa anterior în scopuri proprii.

Cu privire la cheltuielile de judecată

39 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Noțiunea „energie din surse regenerabile”, care figurează la articolul 2 al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE, trebuie interpretată în sensul că include energia generată de o centrală hidroelectrică de mici dimensiuni, care nu este nici o centrală de acumulare prin pompare, nici o centrală electrică pe firul apei cu funcție de pompare, situată la locul de evacuare a apelor reziduale provenite de la o altă întreprindere care a prelevat apa anterior în scopuri proprii.

Semnături